

Adventní rozjímání

Nerada bych vzbudila dojem, že se mi snad stýská po „starých dobrých časech“, protože ty časy rozhodně jako celek dobré nebyly. To jen spousta vzpomínek se během let rozostřila a to, čím jsme byli stále jitřeni, ztratilo už dávno svou naléhavost. Ale jednotlivosti krásné byly... nebo nám tak dnes připadají, když se ponoříme do nostalgického vzpomínání na dobu, kdy jsme byli mladí, nebo dokonce ještě dětmi. A kdy ještě nebyl internet, v obchodech nebylo žádné zboží a na nákup v samoobsluze lidem stačil malý drátěný košík.

Dostávala jsem nevelké kapesné, sem tam něco od babiček a taky něco za práci. Na brigádu by mě mohli vzít až za několik let, ale pomáhala jsem mámě s pletením na stroji, na výdělek jsem pomáhala taky háčkovat čepice, šály, přehozy i ponča, štrikovala fusekle, šila a pletla šatičky na panenky a vyráběla háčkované hračky. Nejvíc jsem během roku utrácela v papírnictví, protože bločkům, pastelkám, tuším a perům, uhlům, čtvrtkám, podložkám a notýskům jsem nedokázala odolat nikdy. Ale taky jsem si spořila peníze na nákup vánočních dárků pro babičky, dědu, tety, strejdu, tátu a mámu. Někdy dokonce vybylo i na něco malého pro bratrance a sestřenice.

Dlouho před Vánoci začalo vymýšlení, co komu letos koupím. Babičkám kapesníky a dárkovou kazetu s mýdly v drogerii, nebo soupravu teplejšího spodního prádla? Či snad flanelovou noční košili s drobnými kytičkami a kulatým límečkem, ozdobeným zubatou stužkou? A dědovi co? Pantofle určitě ne, ale co takhle kapesníky a ponožky. Nebo ne, radši ponožky a cigarety. Děda kouřil Partyzánky nebo Lípy, taky si cigarety sám balil. Jednou jsem mu chtěla přilepšit a u nás v samošce jsem mu koupila trochu dražší cigarety, které se tuším jmenovaly Dux, ale nechutnaly mu. Tak jsem pak chodila kupovat cigaretové papírky a tabák; byla to doba, kdy takové návykové látky bez problémů prodali i desetileté holce. Stejně jako rum pro strejdu.

Samozřejmě byl velký rozdíl mezi tím, jestli jste vánoční dárky sháněli jako dítě, pro které bylo samostatné nakupování svátkem, nebo jako rodič, který musel mimo dárků sehnat i klobásy, buráky, pomeranče a maso na řízky. Zažila jsem oboje nakupování, a to první bylo rozhodně mnohem pohodovější.

V obchodech nic moc k sehnání nebylo, ale na ponožky a lepší kapesníky bylo spolehnutí vždycky. Milovala jsem, když paní prodavačka vyložila na pult krabičky, které měly průhledné

víko, a já jsem mohla vybírat ty nejkrásnější kapesníky. Nebo spodáry s košílkou, které byly všechny skoro stejné, jen v různých barvách a někdy dokonce s růžičkami. Paní prodavačka mě nechala si všechno prohlížet a obsluhovala další zákazníky, než jsem si vybrala. Potom vypsala přes kopírák paragon a teprve pak jsme přešly k pokladně a já jsem vytáhla z peněženky červenohnědé papírové padesátikoruny a hnědé papírové desetikoruny. Pokladna zarachtala a vyjel z ní šuplík s přihrádkami, kam paní prodavačka naskládala peníze a já jsem odcházela s balíčkem zabaleným v pevném papíru.

Skoro stejně skvělý byl nákup v knize, kde mě jako holku ze všeho nejvíc bavilo sledovat prodavačku, jak balí knížky. Protože prodejna knih byla kousek od nás, chodívala jsem tam často a dodnes vidím před sebou ruce, které dokázaly zručně uhladit papír, úhledně zahnout okraje a zalepit je hnědou papírovou páskou, která byla upevněna ve velkém kovovém stojanu a jejíž konec se odtrhával poté, co se navlhčil v malé prohlubni s vodou. Fascinující, neokoukatelný výkon. Bylo mi vždycky líto takové umělecké dílo ničit, ale protože papír nebyl příliš pěkný, přebalila jsem knížku ještě jednou vrstvou vánočního papíru.

Pro dárky jsem vždycky vyrážela po Mikuláši, jestli se dobře pamatuju. Shromažďovala jsem je postupně ve skříňce, a když už byly všechny, zapálila jsem svíčky v dvouramenném tepaném svícnu, pustila jsem si nějakou dlouhohrající gramofonovou desku a začala jsem balit. Těšila jsem se z toho, že někomu udělám radost, a těšila jsem se z balení dárků i z vůně cukroví, které bylo uloženo v krabicích od bot nahoře na skříni.

Dnes je všude tolik věcí a lidí, že se do obchodů ani snad chodit nedá. A taky to tam většinou bývá dražší, takže sedíme doma, rolujeme myši a klikáme na košík. Potom přejdeme k pokladně, která nechraští ani nezvoní. A když máme štěstí, za dva tři dny nám pošta nebo přepravní služba doveze balík až domů.

Je to snadné, hladké, bez tlačenic a vydýchaných obchodů, které bych určitě nezvládla všechny oběhnout. Ale jako by mi něco trochu chybělo. Možná ten jiskřivý vzduch a sníh křupající pod nohama, zvonek nad dveřmi do obchodu a zkřehlé ruce v palčácích.

Ale já to dychtivé očekávání doženu. Až budu mít všechny dárky shromážděné, tak si zapálím svíčky a na Youtube si najdu nějakou nostalgickou hudební směs, a budu pomalu balit a těšit se a u toho budu zvolna mlsat cukroví.

Jestli mi teda do toho jako každoročně něco nevrže. Jestli zase nebudu dárky balit v noci před Štědrým dnem. Jako vždycky.

Vyšlo na Zvířetníku, 6. 12. 2016

http://neviditelnypes.lidovky.cz/predvanocni-zamysleni-0bt-/p_zviretnik.aspx?c=A161205_191733_p_zviretnik_kosa

{fshare}